

Kardynał Paul Poupard, *Ten papież jest darem od Boga.*
Rozmowa Marie-Joëlle Guillaume, wstęp abp J. Życiński,
Księgarnia św. Jacka, Katowice 2002, 220 stron

Na przestrzeni dwudziestopięcioletnia ukazało się niemało publikacji podejmujących próby podsumowania poszczególnych etapów pontyfikatu Jan Pawła II. Pośród nich miejsce szczególne zajmuje wywiad-rzeka z kard. P. Poupardem, przeprowadzony przez Marie-Joëlle Guillaume, którego polski przekład został wydany w książce *Ten papież jest darem od Boga*. Kard. Poupard, były rektor Instytutu Katolickiego w Paryżu, od 1982 r. przewodniczący Papieskiej Rady ds. Kultury, należy do grona najbliższych współpracowników Jana Pawła II i z papieskiego polecenia, w imieniu Kościoła prowadzi dialog ze współczesnym światem, w tym co odnosi się do kultury chrześcijańskiej, a jeszcze bardziej w tym, co dotyczy spotkania chrześcijaństwa z kulturami poszczególnych narodów. Uczestniczy w ten sposób w misji Papieża, dla którego „nie ma i nie może być prawdziwej kultury bez rdzenia religijnego, który ją inspiruje i który ją wyraża” (s. 92-93).

Tytuły trzech części książki (*Język Boga w języku ludzi, Symfonia nowego świata, Powrót do tego, co ludzkie*) są jedynie drogowskazami w lekturze. W rzeczywistości bowiem struktura książki jest bardziej złożona. Z rozważaniami o współczesnej kulturze i jej przemianach, wyrażających się choćby w procesie sekularyzacji, sąsiadują wypowiedzi odkrywające „ziarna prawdy” w kulturze narodów Azji, Afryki, a także odnoszące się do niełatwego dialogu z islamem. Z przedstawionej w niezwykle barwny sposób najnowszej historii Kościoła, z Soboru Watykańskiego II, posługi Jana XXIII i Pawła VI wyrasta naturalnie dzieło Jana Pawła II, Papieża, o którym Solżenicyn powiedział, że jest darem od Boga (s. 204). Opisując szczegółowo najważniejsze inicjatywy Wielkiego Jubileuszu Chrześcijaństwa kard. Poupard ukazuje wielką troskę Jana Pawła II o formy dialogu Kościoła ze współczesnym światem i język, w jakim ten dialog jest prowadzony. Działalność ekumeniczna, ewangelizacja kultury,

szczególnie środków społecznego przekazu, posługa na rzecz rodziny i służba życiu, a także rozwój ruchów katolickich i nowych form duszpasterstwa, szczególnie w krajach zlaicyzowanych, tworzą istotne etapy tego dialogu.

Kard. Poupard dzieli się również chętnie swoimi osobistymi doświadczeniami ze służby Kościołowi powszechnemu. Uwagi odnoszące się do Kościoła w Europie, szczególnie we Francji, ojczyźnie Kardynała, nadzieje związane z rozwojem chrześcijaństwa w Azji i Afryce, pełne uznania słowa o katolicyzmie w Ameryce Południowej ukazują różne twarze tego samego Kościoła Jezusa Chrystusa. Jego świadectwo jest naznaczone optymizmem i głęboką wiarą w Zmartwychwstałego Pana, który żyje i zbawia we współczesnym świecie, chociaż wielu neguje Jego istnienie lub żyje tak, jakby Boga nie było. Wartości płynące z Ewangelii są prawdziwie obecne we współczesnej kulturze, choć nie zawsze zauważalne przy pobieżnym oglądzie. Interesującą ilustracją tej prawdy, w którą nie wątpi ani Jan Paweł II, ani kard. Poupard, jest wyznanie Michaiła Gorbaczowa wobec włoskiego polityka: „U nas w domu ikona była schowana za portretem Lenina... Wujek opowiadał historie... To było takie

piękne... Stary Testament, Jezus, święci...!” (s. 53).

Głoszenie orędzia chrześcijańskiego powinno oczyszczać i rozwijać specyficzne wartości poszczególnych narodów. „Chrześcijaństwo trzeciego tysiąclecia powinno odpowiadać coraz bardziej *wymogom inkulturacji*. Pozostając w pełni sobą i trwając w całkowitej wierności Ewangelii i tradycji Kościoła przybierze ono jednocześnie oblicze niezliczonych ludów, przez które zostało przyjęte i niezliczonych kultur, w których zostało zakorzenione” (s. 208).

Inicjatywy podejmowane przez Papieską Radę ds. Kultury i jej przewodniczącego stanowią, jak wynika z lektury książki, praktyczną realizację jednego z głównych zadań, jakie postawił sobie Jan Paweł II. Wezwanie do otwarcia Chrystusowi drzwi serc, państw, narodów, wypowiedziane podczas inauguracji pontyfikatu, jest w swej istocie apelem do przewyciężenia podziałów między kulturą a wiarą, zrodzonych jeszcze w epoce oświecenia. Wiara powinna na nowo stać się sercem kultury. „Kultura bez wiary i wiara bez kultury spowodowały podwójny kryzys, jaki obecnie przeżywamy: kryzys kultury i kryzys wiary” – stwierdza kard. Poupard, uzasadniając inicjatywy Jan Pawła

II na rzecz zbliżenia tych dwóch rzeczywistości (s. 91).

Lektura omawianej wyżej książki jest godna polecenia w roku jubileuszu pontyfikatu Jana Pawła II. Przybliży bowiem główne idee i kierunki apostolskiej działalności obecnego pontyfikatu, a przede

wszystkim, jak zaznaczył we wstępie abp J. Życiński, „ukazuje w sugestywnej i przekonującej formie fascynujące piękno Kościoła, odnajdywane w trudnym czasie głębokich przemian kulturowych, znaczących pontyfikat Jana Pawła II” (s. 6).

Ks. Marek Stępniaik

Ks. Michał Jagosz, *Beatyfikacja i kanonizacja świętej Jadwigi królowej*, Kraków 2003, 409 stron

Od zacytowania pamiętnych słów papieża Jana Pawła II, wypowiedzianych podczas kanonizacji na krakowskich Błoniach dnia 8 czerwca 1997 roku rozpoczął ks. infułat dr Michał Jagosz swoją, napisaną pod kierunkiem ks. rektora prof. dr. hab. dr. h.c. Adama Kubisia rozprawę doktorską: „Długo czekałaś Jadwigo (...) na dzień twojej kanonizacji (...). Mijały lata i stulecia i wydawało się, że twoja kanonizacja jest już wręcz niemożliwa” (s. 7). W słowach tych ukryta jest głęboka prawda. Stało się tak, mimo iż Jadwiga jako królowa Polski zaskarbiła sobie miłość we wiernych sercach poddanych ludzi sobie współczesnych spragnionych miłosiernej miłości i chociaż umarła w opinii świętości. Starania o wyniesienie jej na ołtarze pańskie

podjęto już kilkanaście lat po jej śmierci. Od tego czasu bynajmniej nie ustał jej kult, lecz z biegiem czasu przybierał on coraz to realniejsze kształty. Z wyroku Bożej Opatrzności czekała, aż na stolicy biskupiej św. Stanisława w Krakowie zasiadł Karol kardynał Wojtyła i aż klucze św. Piotra wziął w swoje ręce pierwszy polski papież, Jan Paweł II, który obdarował ją jakże wymownym tytułem: „Opatrznościowa Królowa naszych dziejów” (s. 8).

Ks. dr Michał Jagosz w krótkim biogramie Jadwigi wskazał, że była ona związana aż z kilkoma dynastiami rządzącymi w ówczesnej Europie Środkowej i Południowej i że wychowywała się w europejskiej kulturze chrześcijańskiej. Mając zaledwie 11 lat, otrzymała w